NORAKSTS
Lieta Nr.A42465407
A42-2332-08/3

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 15.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Suipe

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu *S.G.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikumā par Stalbes pagasta padomes Administratīvās komisijas (turpmāk – Administratīvā komisija vai atbildētāja) 2007.gada 22.februāra lēmuma Nr.P49-2 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2007.gada 06.februārī Cēsu pilsētas pašvaldības policijas nepilngadīgo lietu inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.300481 par pieteicējas nepilngadīgās meitas *E.G.* 2007.gada 2.februārī atrašanos reibuma stāvoklī.

2007.gada 22.februārī tika pieņemts pārsūdzētais lēmums, ar kuru pieteicēja tika sodīta ar naudas sodu Ls 30 apmērā.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] 2007.gada 06.februārī Cēsu pilsētas pašvaldības policijas nepilngadīgo lietu inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.300481 par pieteicējas nepilngadīgās meitas *E.G.* atrašanos reibuma stāvoklī Cēsīs pie bāra „Vidzemnieks", ar to pārkāpjot Bērnu tiesību aizsardzības likuma 48.panta pirmo daļu.

[1.2] Administratīvā komisija iepazinās ar Cēsu pilsētas domes administratīvās komisijas bērnu lietu apakškomisijas dokumentiem par *E.G.* uzvedību Cēsīs, noklausījās 9.klases audzinātājas *B.* ziņojumu par *E.G.* sekmēm un biežajiem stundu kavējumiem skolā un konstatēja, ka ir izdarīts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 173.panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums, pamatojoties uz ko, tika nolemts sodīt pieteicēju ar naudas sodu Ls 30 apmērā.

[2] 2007.gada 23.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Administratīvās komisijas 2007.gada 22.februāra lēmuma Nr.P49-2 atcelšanu.

Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Pieteicēja pārkāpumu pēc būtības atzīst un norāda, ka Administratīvās komisijas noteiktais naudas sods ir ļoti liels un tā pamatotība lēmumā nav argumentēta. Sakarā ar otra ģimenes apgādnieka –*E.G.* tēva *A.G.* zaudējumu, pieteicēja ģimenē ir vienīga apgādniece, turklāt ienākumu līmenis ir zems.

[2.2] *E.G.* ir skolniece un kopš šī atgadījuma mājās ar viņu ir notikušas nopietnas pārrunas par alkohola ietekmes kaitīgumu. Tā rezultātā pieteicējas meita ļoti pārdzīvo un nožēlo izdarīto.

Pieteicēja norāda, ka meitas sekmes skolā ir būtiski uzlabojušas un atzīst, ka kaut arī tas ir viņas kā mātes viens no galvenajiem uzdevumiem, objektīvu iemeslu dēļ vecāki ne vienmēr spēj nodrošināt totālu kontroli pār bērna uzvedību un pilnība pasargāt tos no negatīvas ārējas ietekmes. Notikušais pārkāpums ir objektīvi maznozīmīgs, turklāt *E.G.* pie pārkāpuma izdarīšanas nav izturējusies agresīvi, nav radījusi sabiedriskā miera traucējumu, nav nodarījusi bojājumu kopējam īpašumam vai radījusi cita rakstura mantisku kaitējumu, kā arī nav veikusi darbības, kas raksturojamas ar sīko huligānismu.

[2.3] Pieteicēja atzīst, ka šis ir pirmais šāda veida gadījums ģimenē, tāpēc ir radījis ari zināma veida šoku liekot veltīt vel vairāk laika un uzmanības meitas audzināšanai un personības attīstībai. Tāpēc pieteicēja uzskata, ka faktiski konkrētā administratīvā procesa mērķis jau tagad ir sasniegts un nebūtu samērīgi iepriekš izklāstīto apstākļu dēļ piemērot lielo naudas sodu. Sakarā ar to, pieteicēja lūdz rast iespēju noteikto sodu samazināt un pamatojoties uz LAPK 173.panta otro daļu, izteikt brīdinājumu.

[3] 2007.gada 07.maijā saņemti atbildētājas paskaidrojumi. Paskaidrojumos atbildētāja tiesai nepiekrīt pieteikumā minētajam saskaņā ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Administratīvā komisija, izskatot lietu, ņēma vērā nodarītā pārkāpuma nozīmīgumu, kā arī to, ka nedēļu pēc iepriekš minētā pārkāpuma *E.G.* atkal bijusi bārā „Vidzemnieks", ko atzina pati *E.G.* un pieteicēja.

[3.2] Pieteicēja sēdē uzvedās nekorekti, nenoklausījās komisijas argumentus un patvaļīgi kopā ar meitu atstāja sēdi.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs, trešā persona un šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā).

Tiesa konstatē, ka pieteicējs ir piekritis lietas izskatīšanai rakstveida procesam (lietas 10.lapa). Tiesas ieskatā lietā esošie dokumenti ir pietiekami, lai lietu skatītu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Ņemot vērā lietā esošos dokumentus, tiesa secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Izskatot lietas materiālus, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[6.1] Saskaņā ar Cēsu pašvaldības policijas darbinieka 2007.gada 2.februāra ziņojumu viņš 2007.gada 2.februārī ap plkst.22:25 pie centra „Vidzemnieks" Cēsīs, Raunas ielā 13a, sastapis jaunieti, no kuras bija jūtama alkohola smaka un nogādājis viņu pie nepilngadīgo lietu inspektora (lietas 16.lapa).

[6.2] Cēsu rajona policijas pārvaldes nepilngadīgo lietu inspektors, veicot alkohola pārbaudi izelpas gaisā ar alkometru Lion SD-400 Nr.15763D 2007.gada 2.februārī plkst.22:38 konstatēja *E.G.* 2,41 promiles (lietas 19.lapa). Ar otro mērījumu konstatēts 2,41 promiles un sastādīts personas pārbaudes protokols (lietas 20.lapa).

[6.3] Saskaņā ar *E.G.* paskaidrojumu viņa 2007.gada 2.februarī pie bāra „Vidzemnieks" izdzēra alu un noreiba (lietas 18.lapa).

[6.4] 2007.gada 2.februārī *E.G.* uzņemta Cēsu rajona slimnīcā ar diagnozi alkohola noreibums (lietas 17.lapa).

[6.5] 2007.gada 6.februārī pieteicējai sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par Bērnu tiesību aizsardzības likuma 48.panta pirmās daļas pārkāpumu, tādējādi, izdarīts LAPK 173.panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums.

[7] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicēja neatzīst izdarīto administratīvo pārkāpumu. Pieteicēja nepiekrīt, ka administratīvais pārkāpums ir tik bīstams, lai piemērotu naudas sodu Ls 30 apmērā.

Tādējādi, tiesai jāvērtē, vai atbildētājs, nosakot pieteicējai administratīvo sodu, izdarīja lietderības apsvērumus.

[8] Kā izriet no Civillikuma 177.panta, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu un veselības aprūpes nodrošināšanu, viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.pantu šā likuma uzdevums ir noteikt bērna tiesības, ņemot vērā, ka bērns ir fiziski un

intelektuāli nenobrieduša personai, kurai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Likums reglamentē vecāku pienākumus, kontrolējot bērna uzvedību.

Kā izriet no minētā likuma 3.panta pirmās daļas, bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām vai stājušās laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 48.panta pirmā daļa noteic, ka Bērns nedrīkst smēķēt un lietot alkoholiskos dzērienus. Bērns ir aizsargājams no smēķēšanas un alkoholisko dzērienu ietekmes.

Saskaņā ar LAPK 173.panta pirmā daļa noteic administratīvo atbildību vecākiem ar bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu, saskaņā ar minētā panta otro daļu par tādu pašu nodarījumu, ja tā rezultātā bērns vecumā līdz 16 gadiem (..) atradies dzērumā, vecākiem izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu no divdesmit pieciem līdz piecdesmit latiem.

No minētā izriet, ka vecāku pienākums ir rūpēties par bērna audzināšanu, kā arī uzraudzīt bērna uzvedību, lai veicinātu bērna attīstību, ņemot vērā, ka bērns ir nenobrieduša personība. Sevišķi liela vērība piešķirama bērna veselīga dzīvesveida nodrošināšanai. Proti, vecāku pienākums ir arī gādāt, lai bērns nelietotu alkoholiskos dzērienus, un aizsargāt no kaitīgas ietekmes.

Par vecāku pienākumu nepildīšanu vecākus var administratīvi sodīt, izsakot brīdinājumu vai uzliekot naudas sodu no divdesmit pieciem līdz piecdesmit latiem.

Konkrētajā lietā pieteicējai piemērots naudas sods Ls 30, tādējādi, nepieciešams izdarīt lietderības apsvērumus.

[9] LAPK 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Kā izriet no LAPK 32.panta otrās daļas, uzliekot administratīvo sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

LAPK 33.pants noteic apstākļus, kuri mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu – proti, vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto, vainīgais novērsis pārkāpuma kaitīgās sekas.

No minētā izriet, ka administratīvais pārkāpums ir prettiesiska darbība vai bezdarbība, kas apdraud personu tiesības. Administratīvā soda mērķis ir ne tikai audzināt un brīdināt personu, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai netiktu izdarīti jauni pārkāpumi, bet arī citas personas.

Pārsūdzētajā lēmumā, nosakot pieteicējai administratīvo sodu, ņemti vērā šādi apstākļi – Cēsu pilsētas domes administratīvās komisijas bērnu lietu apakškomisijas iesniegtie dokumenti, kā arī pieteicējas meitas klases audzinātājas ziņojums par meitas kavējumiem un sekmēm.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa secina turpmāk minēto.

[9.1] *E.G.* 2007.gada 2.februārī konstatēta alkohola koncentrācija izelpas gaisā – 2,41 promile (skat.[6.2]), kas tiesas ieskatā ir ļoti liela alkohola koncentrācija pieaugušam cilvēkam, bet *E.G.* ir pusaudze. Tādējādi, tiesa secina, ka *E.G.* 2007.gada 2.februārī atradās ievērojamā alkohola reibumā, kas varēja apdraudēt viņas dzīvību, un tika pamatoti ievietota slimnīcā.

[9.2] 2007.gada 2.februārī *E.G.* atradās plkst.22:25 Cēsīs (skat.[6.1]), kaut arī viņas dzīvesvieta ir Stalbes pagastā, kas atrodas pietiekoši ievērojamā attālumā no Cēsu centra, lai būtu pamats uztraukumam par *E.G.* nokļūšanu dzīvesvietā. Tādējādi, tiesa secina, ka varēja būt apdraudēta *E.G.* drošība.

[9.3] Kā izriet no *E.G.* klases audzinātājas ziņojuma, laika posmā no mācību gada sākuma 2007.gada janvārī līdz 16.februārim *E.G.* bija kavējusi ievērojamu skaitu stundu. Pieteicēja informēta par meitas kavējumiem, bet izmaiņas *E.G.* uzvedībā nav sekojušas. *E.G.* klases audzinātājai apliecināja, ka regulāri apmeklē klubu „Vidzemnieks", neskatoties uz apstākli, ka viņai nav pat 16 gadu (lietas 21., 22.lapa).

Tādējādi, tiesa secina, ka pieteicēja nav pildījusi savus vecāka pienākumus un rūpējusies par sava bērna audzināšanu un drošību, kas apdraud viņas meitas *E.G.* tiesības kļūt par pilntiesīgu sabiedrības locekli. Tiesa norāda, ka vecāku pienākums rūpēties par sava bērna kā fizisko tā garīgo attīstību ir sabiedriski nozīmīgs pienākums, kura pienācīga nepildīšana var radīt bērna attīstības traucējumus. Tādējādi, pieteicējas interešu aizskārums ir samērīgs ar sabiedrības būtisku ieguvumu.

Ņemot vērā minēt, tiesa secina, ka atbildētājs, nosakot pieteicējai administratīvo naudas sodu Ls 30 apmērā, izvērtēja lietas apstākļus un noteica pamatotu administratīvo sodu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.- 251. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *S.G.* pieteikumu par Stalbes pagasta padomes Administratīvās komisijas 2007.gada 22.februāra lēmuma Nr.P49-2 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts) D.Suipe

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____ D. Suipe
Rīgā, 2008. gada 15.maijā